

РЕЗЮМЕТА НА РЕЦЕНЗИРАНИТЕ НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ

Приложение 1

М. Петкова, Между Анатолия и Румелия. Юруците и стопанското райониране на части от Централните Балкани, средата на XV – средата на XVI век. София: ИК „Гутенберг“, 2021. ISBN 9786191761821

Изследването се състои от увод, три глави и заключения. В първа глава се установява, че уменията на номадските групи да обживяват обширни пространства над 1000 м надморска височина, както и да усвояват мочурливи зони е в основата на успешната им адаптация в региона на Горнотракийската низина. Втората част на първа глава е свързана с миграциите на юруците, които бидейки номади, имат способността да се мобилизират бързо и да се включат в даден военен конфликт. Това ги прави желан съюзник в контекста на завоюване на територия. На второ място се разглежда мобилността им в мирни времена. В съпоставителен план са представени типовете селища на юруците – Анатолия – Румелия (Караман – Горнотракийската низина), а целта е да се открият видимите белези за етапите на усядането на номадските групи. Установява се привнесеният модел на поселищна мрежа в Горнотракийската низина. В трета глава, отново чрез сравнения е представен стопанския профил на различните юрушки села и джемаати – профил, който се оказва привнесен и решаващ за стопанското усвояване на Горнотракийската низина. За анализа на информацията от османските данъчни регистри са използвани и етнографски проучвания.

Between Anatolia and Rumelia. The yörüks and the Regional Economic Development in Parts of the Central Balkans, mid 15th – mid 16th c.

The present study consists of Introduction, three parts and Conclusion. The First part reveals that the nomadic way of life to establish network of settlement above 1000 m altitude and to interfere with marshy lands was of great importance to adapt to the territory of Eastern Upper Thrace. The second part is related to the migrations of the nomadic groups of the yörüks and their military skills. To present the type of nomadic settlements I have applied a comparative approach analyzing data on Karaman and Eastern Upper Thrace. The data

shows that the nomadic groups established the model of settlement network of Karaman in the Thracian plain. The third part reveals the economic profile of the villages of the nomadic groups, and again the comparison shows that they manage to “import” to Eastern Upper Thrace the economic model of their village in Karaman.

Приложение 2

Милена Петкова, Централните Балкани и османците. Демографско развитие и аграрна икономика в Източния дял на Тракийската низина през XVI век. София: ИК „Гутенберг“, 2020. ISBN 9786191761777

Монографията е публикувана защитена докторска дисертация, а целта на изследването е да представи поселищната мрежа, етно-демографската характеристика и развитието на аграрната икономика в Източния дял на Тракийската низина. В първа глава се установяват ясни белези на установяването на нова поселищна мрежа от малки и нестабилни поселения, които са резултат на колонизацията на мюсюлманско население. Втора глава е представена етнодемографското развитие на региона, като се установява преобладаващо мюсюлманско, в по-голямата си част резултат от колонизация население. В градските центрове на изследваните кази Стара Загора, Хасково, Нова Загора и Чирпан през първата половина няма регистрирани платци немюсюлмани. В трета глава е разработена аграрната икономика на каза Стара Загора. Анализът на произвежданата аграрна продукция позволява да се заключи, че в старите немюсюлмански села, редом с отглежданите житни растения, най-добре е представено разнообразието на различни овощни и зеленчукови растения, лозя. Последното е белег за опознато и овладяно в стопански смисъл пространство от епохата на Българското средновековие. Новите заселници в Старозагорското поле – мюсюлманите, са ангажирани със земеделие, а основните отглеждани култури са житните, което е в контраст с профила на немюсюлманските села.

The Central Balkans and the Ottomans. Demographic Development and Agrarian Economy in Eastern Upper Thrace during the 16th Century

The study is published Ph D thesis and its main goals are to reveal the settlement network pattern, the ethnodemographic characteristic of the population and the development of the agrarian economy. The first part reveals the process of establishment of a new unstable settlement network,

result of the colonization of Muslim population. The second part presents the demographic development of the region of Eastern Upper Thrace. The data reveals that the majority of the registered taxpayers were Muslims mostly result of colonization than to islamization processes. During the first half of the 16th c. not a single non-Muslim taxpayer is registered in the cities centers of kazas Stara Zagora, Haskovo, Nowa Zagora and Chirpan. The third part analyses the information on the economic development of the kaza Stara Zagora during the 16th c. The data shows that the old stable villages with non-Muslim population represent the agrarian model of the Medieval Bulgarian kingdom with varieties of agricultural activities. The Muslim population was engaged predominantly in agriculture and grain production.

Приложение 3

Milena Petkova, “Reclamation of Agrarian Space of Ottoman Rumeli, 15th – 16th centuries. Case study of the kaza of Eskihisar Zağra”, *Journal of Ottoman Civilization Studies*, Vol. 6, 2021, pp. 20 – 29. ISSN (online) 2458-9519

Студията е свързана с наблюденията относно усвояването на аграрното пространство на територията на Старозагорска каза през XV – XVI век. Основните изводи, базирани и на част от данните от дисертационния труд, се отнасят до различните дялове на отглежданите култури в изследвания ареал. По този начин се разкрива стопанския профил на всички, обхванати от регистрациите селища.

The study is related to observations on the agrarian profile and the “conquest” of the economic space in the kaza of Stara Zagora during 15th – 16th c. The conclusions refer to the agrarian profile of the villages in the territory under study.

Приложение 4

Milena Petkova, “The Process of Sedentarization of Semi-nomadic groups of the Yoruks in Parts of 16th Century Ottoman Rumeli: Migration Control or Tax Control?”, *Journal of Balkan and Black Sea Studies*, Vol. 3, 2019, pp. 25 – 43 ISSN (print) 2667- 470X; ISSN (online) 2667-470X

Студията анализира информацията от османските регистрации и закони отнасяща се до данъчната политика на османската власт към юруците – термин, използван за

обозначаването на всички номадски групи в Османската империя. Установявам, че за този регион данъчната от изследването данъчната политика към номадските групи изиграва значителна роля в привличането им в региона и е част от механизма за управление на османците на демографските популации.

The research is based on the information of ottoman tax registrations and legislation referring the nomadic groups of the yoruks – a terminology applied to all the nomadic groups in the Ottoman Empire. The observations refer that the tax policy of the ottomans were part of the mechanism to establish control on different population in the Enmpire.

Приложение 5

Milena Petkova-Encheva, „Images of an Ottoman Town in Rumeli - Ethnodemographic, Economic and Urban Development of Eskihisar Zagra, XVth-XVIIth Centuries“, Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Dergisi, Vol.32, 2017, pp. 55-78, ISSN (print):0378-3863

Студията проследява промените, които настъпват след колонизацията на мюсюлманско население и промените в архитектурния облик на град Стара Загора през XV – XVII век. Представени са етапите на установяването на мюсюлманската общност в града, направен е анализ и на икономическата им активност. Информацията се отнася за близо четири века от историята на града и е показателна за функциониращи училище, библиотека, бани, множество джамии и месджиди, част от които дават имената на градските махали.

The study reveals the changes in the ethno demographic structure and the colonization of Muslim population as well as the changes in the urban architecture in Stara Zagora, 15th – 17th c. It also represents the economic activities of the Muslim population and reveals the existence of numerous ottoman monuments – mosques, masjid, school, library which gave some of the names of the city neighborhoods.

Приложение 6

Милена Петкова-Енчева, „Елементи на османска урбанистична архитектура в град Стара Загора през XV – XVII век“, Collegium Historicum, Т. 2, (Ред. Др. Драганов, Ив. Първев, Т.

Попнеделев, К. Грозев, Д. Ботева, К. Рабаджиев, В. Колев, М. Маркова) Университетско издателство "Св. Кл. Охридски", 2012, стр,173-188, ISBN:978-954-07-3366-1 Приложение 6

Студията е посветена на мюсюлманската архитектура в град Стара Загора. За реконструкцията е използвана е информацията от различни източници – от единични османски документи, данъчни регистрации, както и интервюта на възрастни жители на града относно съществуващите османски сгради. Установява се плътно усвояване на градското пространство от джамии, месджиди, бани, училища. Един от акцентите е джамията на Хамза бей и лансираните историографски хипотези относно строителството ѝ.

The study examines the muslim architecture in the city of Stara Zagora. It is based on the information of tax registrations and different ottoman documents as well as information of the local citizens. It provides information on mosques, masjids, library, school and one of the most important mosques of that time – the mosque of Hamza Bey.

Приложение 7

Милена Петкова-Енчева, „Администриране на селища в Тракия през XVI век – една хипотеза за южната граница на Шишманова България според информацията от османски данъчни регистри от XVI век“, Из практиката на османската канцелария. Сборник материали от международната конференция „Османските регистри – извор за историята на Балканите – София 23 октомври, 2009. Народна библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 2011, стр.186-197, ISBN:978-954-523-117-9

Статията използва данните от различни османски регистрации от XVI век, а информацията от османските документи се използва за осветляването на последните години на Второто българско царство. Представени са спецификите на администрирането на отделни региони от османците и така е формулирана хипотезата за южната граница на Шишманова България към момента на завоюването ѝ от османците. Лансираната хипотеза южната граница на Шишманова България.

The article is based on the information of ottoman registrations of 16th c. and the analyses refers to the time of the Second Bulgarian Kingdom. The information on the formation of the ottoman administrative units reveals the south border area of the Second Bulgarian Kingdom.

Приложение 8

Milena Petkova-Encheva, „Deportation of Prisoners of War in the Context of the Demographic Seizure of Territories: Hungarians in Thrace during the Seventeenth century“, *Power and Influence in South-Eastern Europe 16th-19th century* (Ed. Pl. Mitev, Iv. Parvev, M. Baramova, V. Racheva”, 2013, pp. 293-301

Статията разкрива важни моменти от политиката на османците към заселването и обживяването на слабо заселени територии. В този контекст се осмислят колонизираните маджари на територията на Старозагорска каза, които се появяват в данъчните регистрации от втората половина на XVI век. Формулирана е хипотезата, че въпросните маджари са колонизирани военнопленници, депортирани по тези земи след обсадата на Виена от времето на Сюлейман Великолепни.

The article reveals the ottoman policy on colonizing population in less populated areas The information shows the deportations of prisoners of war from Hungarian origins, deported most probably after the siege of Vienna during the reign of Suleyman the Great.

Приложение 9

Милена Петкова-Енчева, Н. Манолова-Николова, „За чумната епидемия на Балканите в края на XVII- началото на XVIII век“, *Културна и медицинска антропология. Сборник в чест на проф. д.м.н. Минчо Георгиев*, 2015, стр.:166-171, ISBN:978-954-322-846-1

В статията е използвана информацията от разнообразни източници – приписки и единични османски документи. Известна теза в историографията е, че намаляването на християнското население през втората половина на XVII век е вследствие на ислямизационни процеси. Информацията от използваните документи дава възможност да бъде преосмислена тази теза, а намаляването на населението, както мюсюлмани, така и немюсюлмани да е резултат от чумните епидемии в края на XVII- началото на XVIII век.

The article is based on different sources of information and suggest a new hypothesis reconsiders the demographic crises at the end of the 17th c. which traditionally refers to islamization processes. The article outlines the impact of the plague and the reduce of population.

Приложение 10

Милена Петкова-Енчева, „Съдебни протоколи от XVI век за процедурата по определяне границите на селското землище и екологичната среда в селища от Старозагорската каза“, Из живота на европейските провинции на Османската империя през XV-XIX век. Сборник изследвания в памет на проф.д.и.н. Елена Грозданова, (Ред. Ст. Първева, О. Тодорова), ИК „Гутенберг“, 2016, стр.:223-241, ISBN:ISBN:978-619-176-088-6

Статията използва информацията на копия на хюджджети (съдебни протоколи), вписани в подробна данъчна регистрация от 1570 г. Съдебните протоколи предоставят изключително важна информация относно промяната на статута на едно селище и „изваждането“ му от държавния (мирийски) поземлен фонд и поредоставянето му на мюсюлманска благотворителна фондация (вакъф). На следващ етап хюджджетите предоставят информация за процедурата по определяне на границите на селското землище и участниците в процедурата.

The article reveals the procedure on establishing village boundaries and the participants in the procedure. It also provides information on the changes of the status “miri” – “vakif” land possessions. The research is based on copies of court records registered in ottoman taxation sources.

Приложение 11

Milena Petkova-Encheva, „Yukarı Doğu Trakya’daki Yerleşim Ağı: XV. Yüzyılın İkinci Yarısında Hasköy Kazasına Dair Çalışması“, Dünden Bugüne Batı Trakya Uluslararası Sempozyumu. Bildiler, 2016, pages:27-34, ISBN:978-9757739852

Акцент в статията е най-ранната данъчна регистрация на Хасковска каза от втората половина на XV век и в нея са представени процесите на установяване на мюсюлманско население, а акцент е отчетливата колонизация на представители на неортодоксалния ислям. На следващ етап е представени параметрите на поселищната мрежа в Хасковска каза през втората половина на XV век. Статията е допълнена версия на английския вариант.

The article is based on the first tax registration of the kaza of Haskovo and reveals the process of colonization of Muslim population with special attention to the colonized heterodox Muslim

population. It also reveals the establishment of settlement network of the region of kaza of Haskovo during the second half of the 15th c.

Приложение 12

Милена Петкова-Енчева, Мария Шушарова, Предговор, Подбрани османски документи за Севлиево и Севлиевска каза, (Ред. Христо Иванов), издателство:"М-Прес" ООД - Севлиево, 2018, стр.:20-30, ISBN:978-954-8455-98-5

Предговорът представя обзор на превода на документи от османотурски език, от фондовете на Националната библиотека и османския архив в Истанбул, осветляващи историята на Севлиево и Севлиевската каза в периода на османска власт. Направена е типология на публикуваните документи и кратък анализ на информацията в тях.

The Introduction presents the varieties of ottoman documents preserved at the National Library and the ottoman archive in Istanbul. It suggest a certain typology and analyses the information from the translated documents.

Приложение 13

Milena Petkova-Encheva, „Land Property in Ottoman Rumeli - Case Study on Land Possession System in Parts of Pasa Sancak (Ottoman Rumeli)(Copies of Huccets and Sinirnames Preserved in Ottoman Taputahrir Defters of XVIth century)“, 2nd International Archive Congress on Ottoman Lands, editor/s:Hatice ORUÇ, Mehmet YILDIRIR, Songül KADIOĞLU, 2019, pp.779-790, ISBN:978-605-5294-95-3

Статията е разширен вариант на представен доклад на архивистичния конгрес в Истанбул от 2017 г. Акцент е необичайното вписване на копия от съдебни протоколи (хюджджети) в османски данъчни регистрации. Въпросните съдебни протоколи предоставят информация и за Старозагорските сиджили. На следващ етап е представена и процедурата по определяне на границите на селското землище.

The paper reveals some specifics and practices of the ottoman chancellery on registering copies of court documents in ottoman tax registrations. The paper was presented at the Archive Congress in Istanbul in 2017. It also reveals the procedure on defining village boundaries.

Приложение 14

Milena Petkova-Encheva, „The Settlement Network in Upper Eastern Trace: Case Study of the Kaza of Hasköy During the Second Half of the XVth Century“, Dünden Bugüne Batı Trakya Uluslararası Sempozyumu, 2016, pp:327-335, ISBN:978-9757739852

Статията е базирана на най-ранната открита регистрация, предоставяща информация за каза Хасково от втората половина на XV век. Анализът на данните позволява да се направят наблюдения относно колонизацията на мюсюлманско население в района, както и по установяването на нова поселищна мрежа.

The paper is based on the earliest preserved registration of the kaza of Haskoy from the second half of the 15th c. The main observations refer to the colonization of Muslim population in the area as well as the establishment of settlement network.

Приложение 15

Milena Petkova-Encheva, „Bulgaria and World War I: Records of History - Images of History“, BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI BELGELERİ/DOCUMENTS OF THE FIRST WORLD WAR (SYMPOSIUM PROCEEDINGS), editor/s:Kemal GURULKAN, Necla BÜYÜKKIRCALI, Gürkan YAMAN, Hümeyra Seren ZEYREK, Publisher:SEÇİL OFSET; BAŞBAKANLIK DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayın No: 141, 2017, pp:59-63, ISBN:978-975-19-6472-4

Публикуваният доклад е част от работата ми като главен експерт в ДА „Архиви“. Докладът представя документалните фондове за Първата световна война, съхранявани в ЦДА и изготвянето на дигитална платформа, в която са приложени нови стандарти – от дигитализация на документи, до изготвянето на описи и организирането им в дигитална платформа. Докладът е свидетелство за взаимодействието на усилията на архивисти и историци в областта на “digital humanities”.

The paper represents my work as a chief expert at Archive State Agency and it reveals the documentary Fonds on First World War preserved at CSA, the process on creation of digital platform and standards of digitizing, inventories and the efforts of archivist and historians in the field of digital humanities.

stanbul Universitesi, 2016, pp. 327-335, ISBN:978-9757739852